

C-128/21. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2021. február 26.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. február 17.

**Felperesek az elsőfokú eljárásban és ellenérdekű felek a fellebbezési
eljárásban:**

Lietuvos notarų rūmai

M. S.

S. Š.

D. V.

V. P.

J. P.

D. L.-B.

D. P.

R. O. I.

Alperes az elsőfokú eljárásban és fellebbező:

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba

Az alapeljárás tárgya

A Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (a Litván Köztársaság versenytanácsa, a továbbiakban: versenytanács) 2018. április 26-i határozatának (a továbbiakban: megtámadott határozat) megsemmisítése iránt benyújtott kereset, amennyiben e határozat megállapította, hogy a Notarų rūmai (közjegyzői kamara) és a közjegyzői kamara elnökségének (a továbbiakban: elnökség) tagjai (a továbbiakban együtt: felperesek) megsértették a Respublikos konkurencijos įstatymas (a Litván Köztársaság versenyről szóló törvénye) 5. cikke 1. bekezdésének 1) pontjában és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában előírt követelményeket, továbbá a jogsértés abbahagyására, valamint pénzbírság megfizetésére kötelezte őket.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101. cikkének értelmezése.

Jogalap – Az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését, hogy a Litván Köztársaságban a közjegyzők, amikor a közjegyzői kamara által elfogadott, jelen ügyben ismertetett pontosításokkal kapcsolatos tevékenységet folytatnak, az EUMSZ 101. cikk értelmében vett vállalkozásnak minősülnek?
2. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését, hogy a litván közjegyzői kamara által elfogadott, jelen ügyben ismertetett pontosítások az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett, társulás által hozott döntésnek minősülnek?
3. A második kérdésre adott igenlő válasz esetén e pontosítások célja vagy hatása az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása?
4. Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének esetleges megsértéséről való határozathozatal során ezeket a jelen ügyben ismertetett pontosításokat a Wouters ítélet 97. pontjában meghatározott szempontok alapján kell-e értékelni?
5. A negyedik kérdésre adott igenlő válasz esetén jogszerű céloknak minősülnek-e ezen pontosításoknak a Wouters ítélet 97. pontjában meghatározott szempontok szerinti értékelése során a felperesek által hivatkozott célok, nevezetesen a közjegyzői gyakorlat egységesítése, a szabályozási hézag megszüntetése, a fogyasztók érdekeinek védelme, a fogyasztók egyenlő

bánásmódjának és az arányosság elvének biztosítása, valamint a közjegyzők megalapozatlan polgári jogi felelősségre vonással szembeni védelme?

6. Az ötödik kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e tekinteni, hogy az e pontosításokkal előírt korlátozások nem haladják meg a jogszerű célok megvalósításának biztosításához szükséges mértéket?

7. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 101. cikket, hogy úgy tekinthető, hogy az elnökség tagjaként eljáró közjegyzők megsértették e cikket, és bírság szabható ki velük szemben azon az alapon, hogy közjegyzőként dolgozva részt vettek a jelen ügyben ismertetett pontosítások meghozatalában?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és az Európai Unió Bíróságának hivatkozott ítélezési gyakorlata

Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. cikkének (3) bekezdése.

EUMSZ 101. cikk.

2002. február 19-i Wouters és társai ítélet, C-309/99, EU:C:2002:98 (a továbbiakban: Wouters ítélet), 46., 47., 57., 67–69. és 97. pont.

2013. július 18-i Consiglio nazionale dei geologi ítélet, C-136/12, EU:C:2013:489 (a továbbiakban: Consiglio nazionale dei geologi ítélet), 35., 36., 42., 53. és 54. pont.

2006. július 18-i Meca-Medina és Majcen kontra Bizottság ítélet, C-519/04 P, EU:C:2006:492 (a továbbiakban: Meca-Medina és Majcen kontra Bizottság ítélet), 47. pont.

2017. november 23-i CHEZ Elektro Bulgaria és FrontEx International ítélet, C-427/16 és C-428/16, EU:C:2017:890 (a továbbiakban: CHEZ Elektro Bulgaria ítélet), 42., 43. és 46. pont.

2014. szeptember 4-i API és társai ítélet, C-184/13–C-187/13, C-194/13, C-195/13 és C-208/13, EU:C:2014:2147, 31. és 41. pont.

2002. október 24-i Aéroports de Paris kontra Bizottság ítélet, C-82/01 P, EU:C:2002:617 (a továbbiakban: Aéroports de Paris kontra Bizottság ítélet), 74. pont.

2008. július 1-jei MOTOE-ítélet, C-49/07, EU:C:2008:376 (a továbbiakban: MOTOE-ítélet), 25. pont.

2013. február 28-i Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas kontra Autoridade da Concorrência ítélet, C-1/12, EU:C:2013:127.

2018. március 15-i Bizottság kontra Cseh Köztársaság ítélet, C-575/16, nem tették közzé, EU:C:2018:186.

2011. május 24-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-47/08, EU:C:2011:334.

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

A Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymas (a Litván Köztársaság versenyről szóló törvénye, a továbbiakban: versenytörvény) (2017. január 12-i XIII-193. sz. törvénnyel módosított változatában) 5. cikke 1. bekezdésének 1) pontja és 3. cikkének 19. és 22. bekezdése.

A Lietuvos Respublikos notariato įstatymas (a Litván Köztársaság közjegyzőkről szóló törvénye, a továbbiakban: a közjegyzőkről szóló törvény) (a 2017. június 29-i XIII-570. sz. törvénnyel módosított változatában) 2. cikke, 6. cikkének 1. bekezdése, 6². cikkének 1. és 6. bekezdése, 8. és 9. cikke, 10. cikkének 4. és 7. pontja, 11. cikkének 2. és 3. bekezdése, 12., 13. és 16. cikke, 19. cikkének 1. és 2. bekezdése, 19¹. cikke, 20¹. cikkének 1. bekezdése, 21., 26., 28. és 45. cikke.

A Litván Köztársaság igazságügyi miniszterének 2008. január 3-i 1R-3. sz. rendeletével jóváhagyott Lietuvos notarų rūmų statusas (a litván közjegyzői kamara alapszabálya, a továbbiakban: alapszabály) 8. cikkének 6. és 7. bekezdése, 10. cikkének 4. pontja, 18. cikkének 1. bekezdése, 19. cikkének 1., 2., 4. és 6. bekezdése, 20. cikkének 1. bekezdése, 23. és 25. cikke, 26. cikkének 3. bekezdése és 28. cikkének 3. bekezdése.

A Litván Köztársaság igazságügyi miniszterének 1996. szeptember 12-i 57. sz. rendeletével jóváhagyott Notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksmy atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas laikinieji dydžiai (a közjegyzők által közjegyzői okiratok kiállításáért, okiratok szerkesztésért, tanácsadásért és technikai szolgáltatásokért felszámított díjak ideiglenes tételei; a továbbiakban: ideiglenes díjszabás) (a 2012. június 29-i 1R-182. sz. rendelettel módosított) 1.7 és 2.6 pontja, valamint (a 2014. december 31-i 1R-386. sz. rendelettel módosított) 1.2, 1.6 és 2.2 pontja.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A közjegyzőkről szóló törvény 19. cikke értelmében a közjegyző a közjegyzői okiratok kiállításáért, okiratok szerkesztésért, tanácsadásért és technikai szolgáltatásokért díjat számít fel, amelynek mértékét a Litván Köztársaság pénzügyminiszterével és a közjegyzői kamarával egyetértésben a Litván Köztársaság igazságügyi minisztere állapítja meg.
- 2 Az igazságügyi miniszter 1996. szeptember 12-i 57. sz. rendeletével jóváhagyott ideiglenes díjszabás az alapügy tényállásának idején a közjegyzői okiratok kiállításáért járó díjakat alapvetően sávosan, a legalacsonyabb és legmagasabb

díjak meghatározásával állapította meg. E jogi aktus (a jelen ügyben releváns változataiban) a díjakat a következő összegben rögzíti:

- ingatlanra bejegyzett jelzálogjog közjegyzői okiratba foglalásáért az ingatlan értékének 0,2–0,3%-a, de legalább 50 LTL és legfeljebb 500 LTL (ennek megfelelően, 2015. január 1-jétől az ingatlan értékének 0,2–0,3%-a, de legalább 14,48 euró és legfeljebb 144,80 euró) (1.7 pont);
  - zálogjog közjegyzői okiratba foglalásáért a vagyontárgy értékének 0,2–0,3%-a, de legalább 50 LTL és legfeljebb 500 LTL (ennek megfelelően, 2015. január 1-jétől a vagyontárgy értékének 0,2–0,3%-a, de legalább 14,48 euró és legfeljebb 144,81 euró) (2.6 pont);
  - szolgalmi jogra, haszonélvezeti jogra vagy felülepítményi jogra, illetve ingatlan használatának szabályaira vonatkozó szerződés közjegyzői okiratba foglalásáért 28,96–86,89 euró (1.6 pont);
  - ingatlan cseréjére vonatkozó szerződés közjegyzői okiratba foglalásáért, beleértve ingatlanok ingó vagy a polgári jog tárgyát képező más dologra történő cseréjét, a csere tárgyát képező, magasabb értékű ingatlan, illetve dolog 0,4–0,5%-a, de legalább 28,96 euró és legfeljebb 5792,40 euró (1.2 pont), valamint ingó dolgok cseréjére vonatkozó szerződés közjegyzői okiratba foglalásáért a csere tárgyát képező, magasabb értékű ingó vagy a polgári jog tárgyát képező más dolog értékének 0,3–0,4%-a, de legalább 14,48 euró (2.2 pont).
- 3 2012. augusztus 30-i határozatával a közjegyzői kamara elnöksége megállapította, hogy amennyiben az ügyletben részes felek nem jelölik meg a jelzáloggal vagy zálogjoggal terhelt vagyontárgy értékét, a jelzálogjog-, illetve zálogjogügylet közjegyzői okiratba foglalásáért az ideiglenes díjszabás 1.7 és 2.6 pontjában meghatározott közjegyzői díjak maximális összegét kell felszámítani.
- 4 2015. április 23-i határozatával a közjegyzői kamara elnöksége meghatározta a közjegyzői díjak kiszámításának módját abban az esetben, ha egyetlen szerződéssel több ingatlanon alapítanak szolgalmi jogot. Az elnökség úgy határozott, hogy ajánlott az ideiglenes díjszabás 1.6 pontjában meghatározott díj mértékét azon ingatlanok számával megszorozni, amelyekre a szolgálma(ka)t alapítják.
- 5 2016. május 26-i határozatával a közjegyzői kamara elnöksége megerősítette, hogy amennyiben egyetlen szerződés keretében több vagyontárgy részei képezik csere tárgyát, a közjegyzői díj oly módon számítható ki, hogy az ideiglenes díjszabás 1.2 pontjában meghatározott díj összegét az ügylet keretében átruházott egyes vagyontárgyak ára alapján számítják ki, majd ezen összegeket összeadják.
- 6 2017. január 26-i határozatával a közjegyzői kamara elnöksége megállapította, hogy amennyiben több ingatlant egyetlen jelzálogügylet keretében terhelnek meg

jelzáloggal, az ideiglenes díjszabásban meghatározott közjegyzői díj összegét „az egyes jelzálogjoggal terhelt ingatlanok értéke alapján kell kiszámítani, majd a kiszámított összegeket össze kell adni”.

- 7 A közjegyzői kamara elnökségének fent említett határozatait (a továbbiakban: pontosítások) az elnökségnek az üléseken részt vevő tagjai konszenzussal (egyhangúlag) fogadták el, és azokat közzétették a közjegyzői kamara intranetes oldalán.
- 8 A megtámadott határozatban a versenytanács megállapította, hogy a pontosításokkal a felperesek a közjegyzői díjak kiszámítására olyan mechanizmust határoztak meg, amely minden esetben az ideiglenes díjszabás alapján felszámítható legmagasabb összegeket írta elő azon jelzálogjog-, csere- és szolgalmi ügyletek közjegyzői okiratba foglalása esetén, amelyekben több vagyontárgyat terheltek meg jelzálogjoggal, illetve szolgálommal, vagy ruháztak át; ennek következtében közvetlenül meghatározták a közjegyzők által felszámítandó díjak összegét, miközben ezen pontosítások elfogadását megelőzően a közjegyzők bizonyos esetekben alacsonyabb díjakat is megállapíthattak. A versenytanács azt is megállapította, hogy a felperesek közvetlenül meghatározták a közjegyzők által a jelzálogjog vagy zálogjog közjegyzői okiratba foglalásáért abban az esetben felszámítandó díj, vagyis a díjtartományon belüli legmagasabb díj összegét, ha a jelzálogjoggal vagy zálogjoggal terhelt vagyontárgy értékét a felek nem határozták meg.
- 9 A megtámadott határozat megállapította, hogy a pontosítások elfogadása során a vezető testület, az elnökség révén eljáró közjegyzői kamara és a közjegyzők versenykorlátozó megállapodást kötöttek, megsértve ezáltal a versenytörvény 5. cikke 1. bekezdésének 1) pontjában és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a) pontjában foglalt követelményeket. A versenytörvény 3. cikkének 19. bekezdése úgy határozza meg a megállapodás fogalmát, hogy az kiterjed a valamely társulás által hozott döntés fogalmára is. A megtámadott határozat szerint a közjegyzői kamara gazdasági alanyok, nevezetesen közjegyzők társulása. Így az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése alkalmazásában a megtámadott határozat megállapította, hogy a közjegyzői kamara által elfogadott pontosítások a közjegyzői kamara elnökségének tagjaiként eljáró nyolc közjegyző részvételével elfogadott, egy társulás által hozott döntésnek minősülnek.
- 10 A megtámadott határozatban a versenytanács az érintett piacot a közjegyzői okiratok Litván Köztársaságon belüli piacaként határozta meg, és a pontosításokat olyan egységes jogsértésnek tekintette, amely 2012. augusztus 30-tól legalább 2017. november 16-ig tartott; ezen cselekményeket továbbá az összes közjegyző közötti verseny korlátozására irányuló megállapodásnak minősítette.
- 11 A felperesek keresetet nyújtottak be a megtámadott határozattal szemben a Vilniaus apygardos administracinis teismas (vilniusi megyei közigazgatási bíróság, Litvánia) előtt. 2019. február 19-i ítéletével e bíróság helyt adott a keresetnek, és megsemmisítette a megtámadott határozat megtámadott részeit.

- 12 Fellebbezésében a versenytanács azt kéri a Lietuvos vyriausiosis administracinis teismastól (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága, Litvánia; a továbbiakban: kérdést előterjesztő bíróság), hogy helyezze hatályon kívül ezt az ítéletet, és utasítsa el a felperesek keresetét.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 13 A jelen ügyben a felperesek arra hivatkoznak, hogy a közjegyzők alapvetően közhatalmat gyakorló tisztségviselők és a közhatalom megbízottjai és képviselői. A felperesek szerint a közjegyzők egymással a szolgáltatások minősége, nem pedig a szolgáltatások ára tekintetében versenyeznek. Amint az az elsőfokú bírósághoz benyújtott keresetükből kitűnik, Litvániában ebben az időben 262 közjegyző folytatott tevékenységet.
- 14 A felperesek szerint a pontosítások elfogadásával a közjegyzői kamarának a közjegyzőkről szóló törvény 9. cikkének 5. pontjában előírt feladatát, azaz a közjegyzői gyakorlat egységesítését, valamint a közjegyzői kamarának az alapszabály 8. cikkének 6. és 7. pontjában említett feladatait, azaz a közjegyzői gyakorlat összefoglalását és a következtetéseknek a közjegyzők részére történő átadását kívánták elvégezni (a jelen esetben tehát jogalkotói hatáskörrel rendelkeztek). A felperesek arra hivatkoznak, hogy e pontosítások célja továbbá a szabályozási hézag megszüntetése, a fogyasztók érdekeinek védelme, a fogyasztók egyenlő bánásmódjának és az arányosság elvének biztosítása, valamint a közjegyzők megalapozatlan polgári jogi felelősségre vonással szembeni védelme volt. A versenytanács által lefolytatott vizsgálat során a közjegyzői kamara azt állította, hogy a jelzálogjog tárgyának értéke fontos szempont a gyengébb fél, azaz a jelzálog-kötelezett tekintetében annak értékelése érdekében, hogy a vagyont milyen mértékben terhelik meg; ezért a közjegyzői díj maximális összegének abban az esetben történő meghatározásával, amikor a jelzálog vagy a zálogjog tárgyának értéke nincs meghatározva, arra kívánták ösztönözni az ügyletben részt vevő feleket, hogy minden esetben adják meg a jelzálogjog vagy a zálogjog tárgyának értékét, és ezáltal biztosítsák a felek érdekei közötti egyensúlyt.
- 15 A felperesek arra is rámutatnak, hogy a közjegyzőkről szóló törvény 19¹. cikke meghatározza a közjegyzői okiratok díjának meghatározásakor figyelembe veendő szempontokat. Ezenkívül, ha az igazságügyi miniszter nem értett volna egyet az elfogadott pontosításokkal, kiegészíthette volna az ideiglenes díjszabást, mivel tudomása volt e pontosításokról; azonban semmilyen, a közjegyzőkről szóló törvény 11. cikkében előírt lehetőséggel nem élt, vagyis nem fordult a bírósághoz jogalkotási követelményeknek meg nem felelő intézkedések megsemmisítése iránt, és nem kezdeményezte az ideiglenes díjszabás módosítását sem. A felperesek azt állítják, hogy az EUMSZ a jelen ügyben nem alkalmazható, mivel az uniós tagállamok közjegyzői szolgáltatásainak nem létezik közös piaca.
- 16 Az alperes, a versenytanács előadja, hogy a közjegyzők gazdasági alanyok, és az ideiglenes díjszabásban meghatározott keretek között egymással árversenyben

állhatnak, és a közjegyzők azokban az esetekben is versenyezhetnek egymással a díjak tekintetében, amelyekben az ideiglenes díjszabásban meghatározott díjak összege különböző módokon is kiszámítható. Az alperes arra hivatkozik, hogy mind a versenytörvény, mind pedig az EUMSZ tiltja az árörögítő megállapodásokat; ennél fogva a felperesek nem jogosultak a közjegyzői gyakorlatot e tilalmat sértő módon egységesíteni. Az alperes vitatja a szabályozási hézagok fennállását. Az alperes azt állítja, hogy az EUMSZ alkalmazandó a jelen ügyben, mivel a felperesek intézkedései Litvánia egész területét érintik, és hangsúlyozza, hogy a közjegyzői díjak nem csupán a litván jogalanyokra alkalmazandók, hanem más tagállamok Litvániában közjegyzői szolgáltatásokat igénybe vevő jogalanyaira is.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 17 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Bíróság már határozott a közjegyzők által egyes más tagállamokban a letelepedés szabadsága keretében ellátott feladatokkal kapcsolatban, azonban még nem döntött arról, hogy a jelen ügyben a Litván Köztársaságban a közjegyzőkre ruházotthoz hasonló közjegyzői feladatok az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése alkalmazásában gazdasági tevékenységnek minősülnek-e, és hogy a jelen ügyben szereplőhöz hasonló helyzetben a közjegyzők az EUMSZ 101. cikk értelmében vett vállalkozásnak minősülnek-e.
- 18 Különösen azt emeli ki, hogy a Bíróság állandó ítélezési gyakorlata szerint, – jóllehet a versenyjogban – a vállalkozás fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjuktól, és minden olyan tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár (Wouters ítélet, 46. és 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat), az olyan tevékenység, amely a jellegénél, a rá vonatkozó szabályoknál és a tárgyánál fogva a gazdasági tevékenység körén kívül esik, illetve a közhatalom előjogainak gyakorlásával függ össze, nem tartozik a Szerződés versenyjogi szabályainak hatálya alá (Wouters ítélet, 57. pont; Consiglio nazionale dei geologi ítélet, 42. pont).
- 19 Hangsúlyozza, hogy a Bíróság a Wouters ítélet 67–69. pontjában kifejtette, hogy az intézményi autonómia elvére tekintettel különbséget kell tenni két helyzet között. Az egyik az, ha a tagállam szabályozási jogkört biztosít valamely szakmai szervezetnek, gondoskodik arról, hogy meghatározza azon közérdekű szempontokat és lényeges elveket, amelyeknek meg kell felelnie a szabályozásának, valamint ügyel arra, hogy megtartsa a végső döntési jogkörét. Ebben az esetben a szakmai szervezet által megállapított jogszabályok megőrzik állami jellegüket, és nem tartoznak a Szerződésnek a vállalkozásokra alkalmazandó szabályai alá. A másik helyzet az, ha a szakmai szervezet által megállapított jogszabályok egyedül neki tulajdoníthatóak. Ezenfelül a Bíróság a Wouters ítélet 97. pontjában megállapította, hogy „nem tartozik automatikusan az EK [85]. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá valamennyi olyan

vállalkozások közötti megállapodás vagy vállalkozások társulásának döntése, amely korlátozza a felek vagy az egyik fél cselekvési szabadságát. Ennek a rendelkezésnek egyedi esetben történő alkalmazásakor ugyanis mindenképp azt az általános közeget kell figyelembe venni, amelyben a vállalkozások szóban forgó társulása meghozta a döntést, vagy amelyben az kifejti a hatását, és különösen a célkitűzéseit kell megvizsgálni, amelyek a jelen esetben a szervezeti, minősítési, szakmai etikai, felügyeleti és felelősségi szabályok megalkotásával függnek össze, amelyek a jogi szolgáltatások végső fogyasztói és a gondos igazságszolgáltatás érdekében biztosítják a tisztességre és tapasztalatra vonatkozó szükséges garanciákat [...]. Azt is meg kell továbbá vizsgálni, hogy a döntésből eredő versenykorlátozó hatások elválaszthatatlanul kapcsolódnak-e az említett célkitűzések eléréséhez.”

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet többek között a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatára, amely szerint meg kell vizsgálni, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozással előírt korlátozások arra korlátozódnak-e, ami a jogszerű célok megvalósításának biztosításához szükséges (Meca-Medina és Majcen kontra Bizottság ítélet, 47. pont, és Consiglio nazionale dei geologi ítélet, 54. pont), hogy az a körülmény, hogy valamely jogalany tevékenységei egy részének gyakorlása tekintetében hatósági jogkörrel rendelkezik, önmagában nem akadályozza annak, hogy e jogalany a többi gazdasági tevékenysége vonatkozásában a közösségi versenyjog szerinti vállalkozásnak minősüljön (Aéroports de Paris kontra Bizottság ítélet, 74. pont), valamint a hatósági jogkör gyakorlásába, illetve a gazdasági tevékenységek körébe tartozó tevékenység minősítését egy adott jogalany által végzett valamennyi tevékenység tekintetében külön-külön kell elvégezni (MOTOE-ítélet, 25. pont).
- 21 A jelen bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a (függetlenül vagy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett) EUMSZ 101. cikk fényében a közjegyzői kamarára ruházott, „közjegyzői gyakorlat egységesítésére” vonatkozó jogot úgy lehet, illetve kell-e értelmezni, hogy az magában foglalja a közjegyzőkre irányadó díjmértékek egységesítéséhez való jogot is, amennyiben az igazságügyi miniszter által jóváhagyott ideiglenes díjszabás nem határozza meg a közjegyzői okiratok bizonyos esetekben történő kiállításáért járó közjegyzői díjakat (vagy kiszámítási módjukat). Ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy a jelen ügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzet, amelyben a közjegyzői kamara a közjegyzői díjak összegére vagy azok e konkrét – az igazságügyi miniszter által jóváhagyott ideiglenes díjszabásban kifejezetten nem szabályozott – esetekben történő kiszámításának módjára vonatkozóan pontosításokat fogad el, úgy tekinthető-e, hogy megfelel a Wouters ítélet 68. pontjában foglalt azon szempontnak, amely szerint „a tagállam [...] ügyel arra, hogy megtartsa a végső döntési jogkörét”, vagy a CHEZ Elektro Bulgaria ítélet 46. pontjában meghatározott azon szempontnak, amely szerint „az állam részéről pedig tényleges ellenőrzésnek, valamint olyan hatáskörnek kell fennállnia, amelynek keretében végső soron az állam hozza meg a döntéseket”, valamint amelyben az igazságügyi miniszter az érintett határozat átvételétől számított egy hónapon belül a bíróságtól kérheti a közjegyzői kamara adott esetben jogszerűtlen határozatának

megsemmisítését (a közjegyzőkről szóló törvény 11. cikkének 3. bekezdése), valamint a közjegyzői díjak e konkrét esetekben történő kiszámításának meghatározásával kiegészítheti az ideiglenes díjszabást.

- 22 A kérdést előterjesztő bíróságnak tehát kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a Wouters ítélet 68. pontjában meghatározott szempontok teljesülnek-e a jelen ügyben, vagy hogy a közjegyzői kamara által elfogadott pontosítások ennek ellenére egyedül neki tulajdoníthatóak-e (Wouters ítélet, 69. pont), vagyis hogy a közjegyzői kamara által elfogadott pontosításokat az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vállalkozások társulása által hozott döntésnek kell-e tekinteni.
- 23 A pontosítások a közjegyzők által felszámítható díjak összegét (az első pontosításban) vagy azok kiszámítási módját (a másik három pontosításban) határozzák meg. Amint az már említésre került, a versenytanács úgy véli, hogy a közjegyzőknek az ideiglenes díjszabásban nem szabályozott esetekben maguknak kell megállapítaniuk a felszámítható közjegyzői díjat vagy annak kiszámítási módját. Ezért az a kérdés merül fel, hogy úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 101. cikket, hogy e pontosítások célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.
- 24 A felperesek a pontosítások elfogadásának több céljára emlékeztetnek, amelyek véleményük szerint igazolják azok elfogadását. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak afelől, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének fényében a Wouters ítélet 97. pontjában meghatározott szempontok alkalmazandók-e a jelen ügyben, és hogy a felperesek által megjelölt ezen célok a Wouters ítélet 97. pontja kifejtettek szerint jogszerű céloknak tekinthetők-e.
- 25 Ezen utolsó kérdésre adott igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság azzal a kérdéssel is szembesül, hogy a Wouters ítélet 97. pontjában meghatározott szempontokra tekintettel a pontosításokkal előírt korlátozások nem haladják-e meg a jogszerű célok megvalósításának biztosításához szükséges mértéket.
- 26 A megtámadott határozat szerint, amint az már említésre került, az a nyolc közjegyző, akik a közjegyzői kamara e pontosításokat elfogadó elnökségének tagjai voltak, szintén megsértették az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a) pontját és a versenytörvény 5. cikke 1. bekezdésének 1) pontját. A kérdést előterjesztő bíróság számára az a kérdés merül fel, hogy úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 101. cikket, hogy úgy lehet tekinteni, hogy azok a közjegyzők, akik az elnökség tagjai (egy társulás tagjai) voltak, megsértették az EUMSZ 101. cikket, és velük szemben bírság szabható ki azon az alapon, hogy részt vettek a pontosítások elfogadásában, vagyis felelőssé tehetők-e azért is, mert közjegyzőkként is dolgoztak, miközben a közjegyzői kamara elnökségének tagjai voltak.
- 27 Amint az a fenti megfontolásokból kitűnik, az e kérdésekre adott válaszok meghatározóak a jelen ügy vizsgálata tekintetében, vagyis annak eldöntése

szempontjából, hogy a felperesek a pontosítások elfogadásával megsértették-e az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését.

MUNKADOKUMENTUM